

Oponentský posudek na disertační práci

PhDr. Václav Mitáš podal v akademickém roce 2008/2009 na Husitské teologické fakultě Univerzity Karlovy v Praze v doktorském studijním programu teologie, studijním oboru husitská teologie disertační práci *Penologická poimenika*.

V osmi bohatě členěných kapitolách (úvod je netradičně označen jako 0 a závěr je započten jako kapitola 9, jsou připojeny také přílohy) podává a analyzuje problematiku vězeňství a pastorační práce v jeho strukturách. V kapitole první (*Pojem a jeho vymezení*) jsme seznámeni s penologií samotnou, instituty detence a poimenikou. Zcela logicky navazuje kapitola druhá (*Mezioborová komunikace*), v níž autor nahlíží vztahy mezi teologií, psychosociálními vědami a dalšími disciplinami jako jsou právo, lékařství aj. K disertaci na teologické fakultě bezpochyby patří vztáhnout práci k Písmu a historickým souvislostem. To se doktorandovi daří v třetí kapitole (*Biblicko-historický kontext*). Po té, co předložil přehled o věznění v kontextu Starého i Nového zákona a rychlým průletem se zabýval křesťanským starověkem, středověkem a novověkým novým přístupem, zastavuje se u situace v našich zemích od 19. století do současnosti. Podrobným popisem systému vězeňské služby v České republice se zabývá v kapitole šesté (*Deskripce penitenciárního prostředí*). Mezi těmito kapitolami, které na sebe logicky navazují je vložena kapitola čtvrtá (*Psychosociální kontext delikvence*), která by podle mého soudu patřila na jiné místo. Nicméně je to kapitola zajímavá, v ní sleduje PhDr. Václav Mitáš teorie příčin kriminálního jednání, poruchy socializace, psychosociální, hodnotové, vztahové a psychiatrické souvislosti. S diagnostikou a prognostikou v práci vězeňského duchovního, jakož i přímými metodami duchovenské péče jsme seznamováni v šesté kapitole (*Současná penologická poimenika*). Je velmi užitečné, že se doktorand věnuje i *Možnostem postpenitenciární péče* (kapitola 7). Poslední osmou kapitolou je *Vnímání duchovní služby v rámci VS ČR*. Autorův výzkum se ubíral dvěma směry, mezi odsouzenými a mezi zaměstnanci vězeňské služby a když, jak sám uvádí výsledky „nejsou nijak extrémně povzbuzující“ (Autoreferát, s. 16), je jasné, že se duchovní služba ve věznicích stala respektovanou.

Nemám osobní zkušenost s prací ve věznicích. Práce PhDr. Václava Mitáše mi vzhled do této problematiky umožnila. Je psána člověkem, který vychází ze zkušenosti a praxe. Je navíc psána hezkým jazykem a kultivovaně. Po stránce metodické, není m, noho, co namítat. Líbí se mi, že se nenechal pojmout čistě vězeňskou, právní, případně psychosociální

tematikou, ale dokázal taktně, přijatelně a diskrétně zapracovat i dimenzi teologickou. To jen podtrhlo odbornou dimenzi penologickou.

Co práci vytknout? Drobností se mi jeví, jak už jsem zmínil, vřazení čtvrté kapitoly do logického sledu spíše historicko-deskriptivního kapitol třetí a páté. Logičtější by bylo její zařazení před nebo za kapitolu šestou. Další kritickou poznámkou je příliš patriotský obsah práce. Nežijeme přeci ve vakuu a neškodilo by do práce vnést trochu světla z evropského či světového vězeňství a zkušeností tamních duchovních pracovníků. Tato výtky se dotýká také literatury, která je až na výjimky pouze česká. Chybí mi také více zdůrazněné ekumenické hledisko, vždyť přeci právě ve vězeňské duchovní službě je jednota církví tak blízko. Stranou ponechávám překlepy (např. penitenciální/penitenciární) a drobnosti gramatické.

To však nic nemění na tom, že práce je velmi dobře vystavěná po všech stránkách, obsahové, metodologické, stylistické i formální. Může se stát docela dobrou příručkou pro formaci vězeňských duchovních a může obohatit studenty pastorální teologie na všech teologických fakultách v ČR.

Pro tyto klady si dovoluji disertační práci PhDr. Václava Mitáše *Penologická poimenika* doporučit k obhajobě.

doc. ThDr. Václav Ventura, Th.D.

20. září 2009